Harvaan asutun maaseudun verkoston lausunto

Säädösehdotusten vaikutusarviointien toteutuminen - nykytila ja kehittämistarpeet

Harvaan asutun maaseudun verkoston mielestä Miten vaikutusten arviointia voitaisiin parantaa? -Vaikutusarviointi ja sen kehittämistarpeet suomalaisessa lainvalmistelussa -raportti tuo hyvin esille arviointeihin liittyvät ongelmat. Verkosto on samaa mieltä myös raportin kehittämissuosituksista. Verkosto kiinnittää kuitenkin huomion erityisesti ao. seikkoihin.

Raportin arvioinneista puuttuu maaseutuvaikutusten arviointi. Aihetta sivuttiin jossain määrin aluekehitysvaikutusten arvioinnin yhteydessä, mutta maaseutuvaikutusten arviointi liittyy laajasti lähes kaikkiin eri arviointeihin. Olosuhteet eri puolilla Suomea, maakuntien ja jopa kuntien sisällä ovat erilaiset. Myös lainsäädännön vaikutukset – yleensä kielteiset vaikutukset – kohdistuvat erityisesti harvaan asutulle maaseudulle. Maaseutuvaikutusten arviointia hyödyntämällä olisi esimerkiksi osa taksiuudistuksen osalle maaseutualueista aiheuttamista ongelmista voitu ennakoida ja huomioida ne lainsäädännön valmistelussa. Harvaan asutun maaseudun verkosto esittää, että maaseutuvaikutusten arviointi otetaan mukaan lainsäädännön arviointeihin ja myös tarkistuslistaan. Maaseutuvaikutusten arvioinnista löytyy tietoa Maaseutupolitiikka.fi | Maaseutuvaikutusten arviointi (MVA).

Paikkaperustainen kehittäminen ja maaseutuvaikutusten arviointi auttaa lainsäätäjiä myös huomioimaan lakien myönteiset mahdollisuudet maaseudulla. Perustuslain puitteissa olisi mahdollista säätää lakeja, joilla edesautetaan vaikkapa ihmisten palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta, kun huomioidaan riittävästi alueelliset erityispiirteet.

Suomen ympäristökeskus on laatinut alueluokittelun, jota voi käyttää pohjana lainsäädännön vaikutusten arviointiin erityyppisillä alueilla. Lisätietoa löytyy http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-11-5172-9.

Lain säädäntöä valmisteltaessa pitäisi huomioida myös lapsivaikutusten arviointi.

Vaikutusten arviointiin tarvitaan monialaista osaamista. Yksittäisellä virkamiehellä ei voi olla tarvittavaa laaja-alaista tietoa. Arviointien tekemiseen tarvitaan myös kunnon ohjeistus; raportissa esitetty päivitetty tarkistuslista on hyvä pohja, kunhan siihen lisätään maaseutu- ja lapsivaikutusten arvioinnit joillain kysymyksillä. Harvaan asutun maaseudun verkosto kannattaa sektorirajat ylittävien tiimien muodostamista arviointeihin. Verkosto pitää myös tärkeänä jälkiarvioinnin kehittämistä ja laajempaa käyttöönottoa.

Verkosto on huolissaan ministeriöiden välisistä eroista sekä resurssien että toimintatapojen osalta arviointien toteuttamiseen liittyen. Tähän tulisi kiinnittää huomiota.

Harvaan asutun maaseudun verkosto (www.maaseutupolitiikka.fi)

Tytti Määttä
Tytti Määttä
puheenjohtaja
tytti.maatta@kuhmo.fi
puh. 044 7255 220

Tarja Lukkari
Tarja Lukkari
erityisasiantuntija
tarja.lukkari@kamk.fi
puh. 0400 372 08